

zda jest již kupní cena po rozumu §u 1053 obč. zák. určena a zda dovolatel jest oprávněn, by sám domáhal se u ministerstva sociální péče schválení kupní smlouvy nebo aspoň odvolání onoho výnosu.

Čís. 6693.

Úrazové pojištění dělnické.

Podnikem polního hospodářství není polní hospodářství jako takové, třebas se v něm používalo motorické síly, nýbrž jednotlivé stroje hnané živelní nebo zvířecí silou jsou samostatnými podniky ve smyslu zákona o úrazovém pojištění dělnickém a pouze dělnictvo u nich zaměstnané a jen v oblasti strojového nebezpečí jest podrobena pojistné povinnosti.

Promlčení nároku na náhradu škody pro neohlášení úrazu úrazově pojišťovně zaměstnavatelem nepočíná již okamžikem úrazu, nýbrž teprve, až se zaměstnanec dozvěděl, že úraz byl zaměstnavatelem ohlášen.

(Rozh. ze dne 13. ledna 1927, Rv I 1729/26.)

Žalobce byl zaměstnán jako nádenník v hospodářství žalovaného. Žalobou, o niž tu jde, domáhal se na žalovaném náhrady škody z toho důvodu, že ho žalovaný neohlásil k úrazovému pojištění a že následkem toho přišel o úrazové odškodné za úraz na oku, který se mu přihodil při sekání dříví v lednu 1923 a za úraz při vození vody za opravy vodovodu, utrpěný v prosinci 1922. Odškodného za tento úraz domáhal se též z toho důvodu, že mu žalovaným byla přikázána práce nebezpečná. O b a n i ž š í s o u d y zamítly žalobu proto, že úrazy se nestaly při práci v podniku, podléhajícímu úrazovému pojištění, že tedy nejde o úrazy podnikové, že zavinění žalovaného na úraze při vození vody není přednesem žalobcovým opodstatněno a nárok na náhradu škody je vůbec promlčen.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Úsudek odvolacího soudu o promlčení nároku napadá dovolatel proto, že podle jeho názoru promlčecí lhůta neběží od úrazu, nýbrž teprve od té doby, kdy byl žalobce z práce propuštěn, ježto mu škoda vznikla teprve propuštěním ze služby. Nárok na náhradu škody promlčuje se podle §u 1489 obč. zák. ve třech letech ode dne nabyté vědomosti o škodě a škůdci, leč by šlo o škodu, způsobenou zločinem, nebo škoda a škůdce zůstali poškozenému neznámi. O pozbytí (omezení) své výdělkové schopnosti úrazem při vození vody věděl žalobce již od svého úrazu. Od toho okamžiku musil vědět, že mu škoda případně nepatrným příkazem žalovaného vzešla. Ohledně náhrady škody z důvodu příkazu je tedy nárok žalobcův promlčen, ježto od prosince 1922 do podání žaloby (4. února 1926) uplynuly více než tři roky. Také o škodě, vzešlé mu při sekání dříví, a o případném škůdci věděl žalobce

již od úrazu, tedy od ledna 1923, a také tu prošla tříletá lhůta promlčecí do dne podání žaloby. Že by nárok žalobcův z důvodu, že nebyl ohlášen k úrazovému pojištění, byl promlčen, ze zjištění nižších soudů neplyne. O promlčení nároku na náhradu škody z důvodu, že žalovaný neohlásil žalobce k úrazovému pojištění, nemůže jíti proto, že by žalobce po zákonu podléhal úrazovému pojištění, kdyby šlo o úraz podnikový. Proto neohlášení dělníka nemá významu. Mohlo by jíti jen o neohlášení úrazu žalovaným. Promlčení ovšem by tu neběželo od okamžiku úrazu, neboť v té době nemusil žalobce vědět, že úraz ohlášen nebude, nýbrž teprve od doby, kdy žalobce se dozvěděl, že úraz nebyl ohlášen a že mu tím vznikla škoda. V tom směru však nižší soudy neučinily potřebných zjištění. Ale přes to není žalobní nárok opodstatněn a není dovolání odůvodněno. Netřeba ani řešiti otázku, zda podnikatel ručí poškozenému za neohlášení úrazu v čas a řádně podle §u 29 úraz. zákona, či zda podléhá jen trestům podle §u 52 úraz. zákona a ručí za následky úrazu jen, když jej způsobil úmyslně, ježto v tomto případě nejde o úraz podnikový. Podle §u 1 (4) úrazového zákona podléhají úrazové pojistné povinnosti podniky živnostenské nebo hospodářské podniky polní a lesní, při nichž se používá parních kotlů nebo takových hnacích přístrojů, které jsou poháněny životní silou nebo zvířaty. Podle odst. 5, užívá-li se v polním nebo lesním hospodářském podniku, podrobeném pojištění, silostroje k podnikovému zařízení náležejícího takovým způsobem, že toliko určitý počet dělníků jest vydán nebezpečí, s veškerou strojní prací spojenému, jest pojistná povinnost omezena jen na osoby tomuto nebezpečí vydané. Podle §u 5 uvedeného zákona jest předmětem pojištění náhrada škody proti následkům úrazu v podniku se přihodivších. Úrazu v podniku jest na roveň úraz při takových domácích nebo jiných výkonech, k nimž jest pojištěnec vedle zaměstnání, pojistnou povinnost zakládajícího a p o j e h o d o b u příbrán podnikatelem nebo jeho jménem jinou osobou, pojištěnému v pracovním poměru nadřizenou. Při podnicích hospodářských má tedy zákon jiná, odchylná ustanovení, než při podnicích živnostenských. Úmyslem zákonodárce bylo, by se těmto podnikům dostalo zvláštního postavení. Z odst. 5 §u 1 plyne, že podnikem polního hospodářství není polní hospodářství jako takové, třeba se v něm používalo motorické síly, nýbrž že jednotlivé stroje, hnané živelní nebo zvířecí silou, jsou podle zákona samostatnými podniky, neboť pouze dělnictvo u těchto zaměstnané a jen v oblasti strojového nebezpečí je podrobeno pojistné povinnosti, a každý stroj má svoje zvláštní úrazové nebezpečí a zvláštní samostatné zařazení. To plyne z §u 14 úrazového zákona a nařízení ministerstva vnitra ze dne 6. července 1914 čis. 143 ř. z. a připojených k němu rozřídovacích tabulek, tvořících součást tohoto nařízení. Inak jest tomu v podnicích živnostenských, kde nepodléhají úrazové pojistné povinnosti jenom stroje určitě kvalifikované, nýbrž každá práce v podniku, spadající do jeho provozu. Podle toho byl by žalobce podroben pojistné povinnosti pouze potud, pokud byl zaměstnán u mlátičky nebo řezačky motorickou silou nebo zvířaty hnané, nikoliv však při jiných pracích, kde nebyl vydán nebezpečí spojenému s provozem silostroje. Utrpěl-li tedy žalobce podle vlastního udání úrazy při sekání dříví a při

vození vody, nešlo o práci při silostrojích v hospodářském podniku ve smyslu §u 1 úrazového zákona a při této práci nepodléhal žalobce úrazové pojistné povinnosti. Utrpěl-li při ní úraz, nešlo o úraz podnikový a proto nemohla vzniknouti žalobci škoda tím, že žalovaný jeho úraz pojišťovně neohlásil. Neměl k tomu ani povinnosti, protože nešlo o úraz podnikový. Pojišťovna by také žalobci pojistné vyplatiti nemohla, jak to ostatně plyne z jejího dopisu z 22. března 1926 a z výměru ze 14. listopadu 1925.

Čís. 6694.

K tomu, by bylo vyhověno návrhu na vyhlášení úpadku, aniž by byla požadována záloha, se vyžaduje, by tu bylo jmění, o němž lze pravděpodobně míti za to, že patří ke jmění dlužníkovu a že ho lze bezpečně použítí ku krytí útrat úpadkového řízení. Při zahájení úpadku nelze počítati se jměním, jež jest pravděpodobně nedobytné aneb tak dalece sporné neb pochybné, že by teprve musilo býti zjišťováno sporem.

(Rozh. ze dne 13. ledna 1927, R II 442/26.)

K návrhu věřitele vyhlásil soud první stolice úpadek. Rekursní soud k rekursu dlužníka uložil věřiteli, by složil ve lhůtě 3.000 Kč jako zálohu ku krytí útrat úpadkového řízení, jinak že nebude úpadek vyhlášen.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu navrhovatele.

Důvody:

Jest předpokladem úpadkového řízení, že jest tu jmění postačitelno ku krytí jeho nákladů. Nedostatek takového jmění jest tedy překážkou zahájení úpadkového řízení (§ 73 (2) kon. ř.) a vyjde-li na jevo až za úpadkového řízení, musí býti úpadek zrušen (§ 166 (2) konk. ř.). Přes to však nemůže býti zahájení úpadkového řízení odepřeno a nedojde ani ke zrušení úpadkového řízení, dána-li přiměřená záloha na náklady. Požaduje-li zákon poskytnutí zálohy pro zahájení úpadkového řízení, není-li tu jmění, jež by pravděpodobně stačilo k úhradě nákladů úpadkového řízení a sluší-li tím rozuměti jen zálohu, kteráž by kryla pouze náklady řízení potřebného do té doby, než se zjistí, zda jest tu úpadkové jmění (§ 166 konk. ř., srv. též pamětní spis na str. 69), je správný názor, že, nemá-li býti požadována záloha, musí tu býti jmění, o němž lze pravděpodobně za to míti, že patří ke jmění dlužníkovu, a že ho lze bezpečně použítí ke krytí takových útrat úpadkového řízení. Proto zcela správně rozhodl rekursní soud, učiniv povolení úpadkového řízení závislým na tom, složí-li navrhující věřitelka přiměřenou zálohu. Jako nelze při tom počítati se jměním, kteréž jest předmětem nároků vylučovacích, ani s těmi částmi majetku úpadcovy, jež jsou vyčerpány nepochybnými nároky oddělnými, nelze při zahájení úpadku ani počítati se jměním, jež